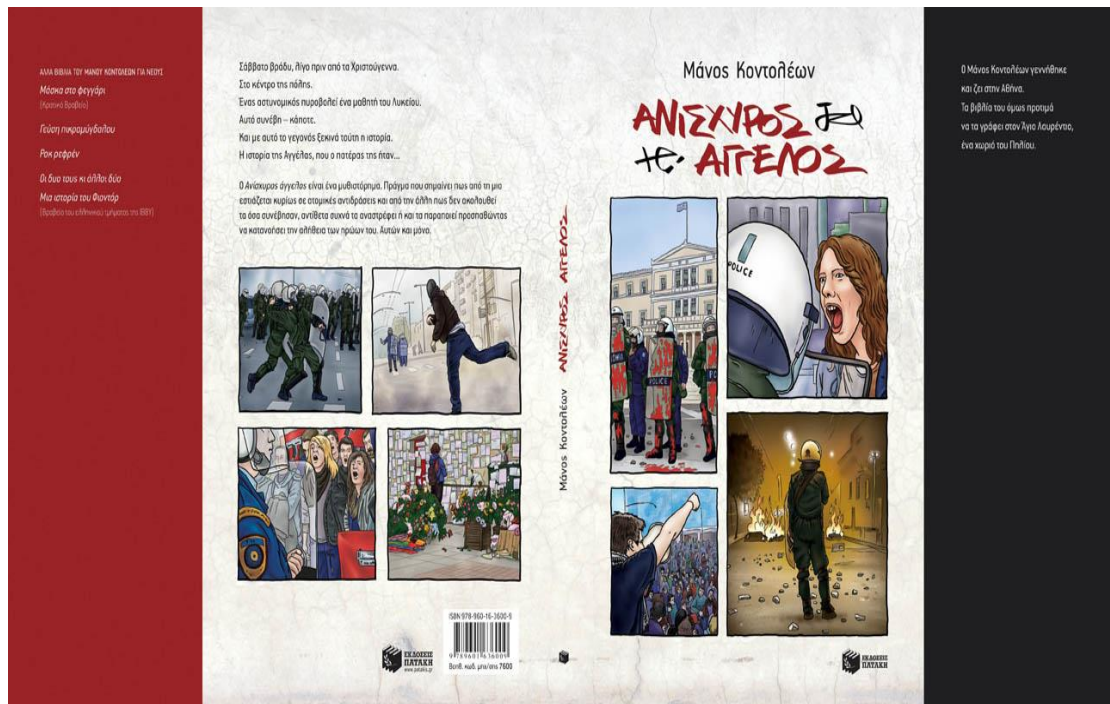

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 1

ΑΝΙΣΧΥΡΟΣ ΑΓΓΕΛΟΣ – ΜΗΝΑΣ ΚΟΝΤΟΛΕΩΝ

ΑΣΚΗΣΕΙΣ:

1. Παρατηρήστε το εξώφυλλο του βιβλίου. Πώς σχετίζεται ο τίτλος με την εικονογράφιση;
2. Στον Πρόλογο του Μυθιστορήματος (σελ. 9-10) διαβάζουμε :

Η πόλη που διαδραματίζονται τα γεγονότα αυτού του μυθιστορήματος είναι η Αθήνα. Ο χρόνος θα μπορούσε να είναι το 2008 , και συγκεκριμένα ο Δεκέμβριος εκείνης της χρονιάς. Θα μπορούσε να είναι και το Παρίσι , λίγα χρόνια πιο πριν , μα και οποιαδήποτε άλλη πόλη σε κάποια χρονιά από τις πρώτες του 21^{ου} αι.

Βασισμένοι στα στοιχεία του Προλόγου ετοιμάστε ένα λογισμικό παρουσίας ppt στο οποίο θα ενημερώνετε τους συμμαθητές σας :

Α) για τη δολοφονία του Α. Γρηγορόπουλου το 2008 (και τις ταραχές που συμβαίνουν κάθε χρόνο την ημέρα της δολοφονίας του).

β) Θα μπορούσε να είναι και το Παρίσι: Κίτρινα γιλέκα: Τι σηματοδοτούν; Που εμφανίζεται το φαινόμενο; Γιατί διαδηλώνουν; Γιατί θα μπορούσε το μυθιστόρημα να αναφέρεται στα γεγονότα της γαλλικής πρωτεύουσας των τελευταίων μηνών;

- Εμπλουτίζετε το ppt με φωτογραφικό υλικό και βίντεο.
  - Σημειώνετε τις πηγές σας- προτιμάμε πάντα υλικό από έγκριτες ιστοσελίδες π.χ. άρθρα εφημερίδων . Επιβεβαιώνουμε την είδηση και τις λεπτομέρειές , μελετώντας διάφορες πηγές.
3. Στο κείμενο προβάλλονται οι ανησυχίες, τα όνειρα, η καθημερινότητα μιας παρέας εφήβων. Σε ένα κείμενο ημερολογιακής μορφής να υποδυθείς το Μίλτο και να αναφερθείς στις σκέψεις, τα συναισθήματα και τις φοβίες ενός εφήβου στο άκουσμα της είδησης για το χαμό ενός παιδιού ενός συνομήλικου παιδιού (150-200 λέξεων).
  4. Ποια είναι τα κύρια πρόσωπα του μυθιστορήματος; Ποιες είναι οι σχέσεις μεταξύ τους;
  5. Σημειώστε το Σωστό- Λάθος των παρακάτω προτάσεων και δικαιολογήστε την επιλογή σας με στοιχεία από το κείμενο :

ΠΡΟΤΑΣΗ	ΣΩΣΤΟ/ΛΑΘΟΣ	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ
1. Κεντρική ηρωίδα είναι η Αγγέλα μια μαθήτρια της Γ΄ Λυκείου που ζει μια συμβατική σχέση με τον Μίλτο.		
2. Στο μυθιστόρημα κυριαρχούν δυο αφηγητές. Ο άγγελος και ο συγγραφέας.		
3. Η δολοφονία του νεαρού μαθητή αντιμετωπίζεται από την οπτική γωνία μόνο των μαθητών.		
4. Η πλοκή ακολουθεί έναν γρήγορο ρυθμό , κινηματογραφικής τεχνικής .		
5. Η οικογένειά της Αγγέλας υποστηρίζει τους νεαρούς διαδηλωτές και συμπάσχει με την οικογένεια του νεκρού παιδιού		
6. Ο περίγυρος της γειτονιάς και του σχολείου στο πρόσωπο της Αγγέλας		

βλέπει τον δολοφόνο πατέρα της		
7. Η Αγγέλα αγνοώντας τις άδικες κατακραυγές των άλλων προς το πρόσωπό της παίρνει μέρος στις διαδηλώσεις διαμαρτυρίας των νέων στο κέντρο της Αθήνας.		
8. Το μυθιστόρημα ολοκληρώνεται με τον ανίσχυρο άγγελο να χτυπά το κουδούνι της πόρτας του νεκρού αγοριού για να σταθεί μπροστά στη μάνα του για να της ζητήσει συγγνώμη εκ μέρους ενός συστήματος που δημιουργεί δολοφόνους και θάβει τα όνειρα των νέων.		

6. Να αντιστοιχήσετε τις ακόλουθες στήλες:

ΚΕΙΜΕΝΟ	ΑΦΗΓΗΜΑΤΙΚΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ
Α. Τεντώνω τα φτερά μου , τα κινώ, για να διαλύσω όσο γίνεται τη μυρωδιά.	1. Παντογνώστης αφηγητής-εστίαση μηδενική
Β. Μέσα στο βαγόνι όλες οι θέσεις είναι πιασμένες . Και μόνος όρθιος το αγόρι- ακουμπά στην πλάτη του καθίσματος.	2. Πρωταγωνιστής αφηγητής, εστίαση εσωτερική.
Γ. Η Αγγέλα θέλει να πιστεύει πως είναι τυχερή που έχει δεσμό μ' έναν νεαρό που πολλές- και καλύτερές της- θα τον θέλανε δικό τους.	
Δ. αλλά μπορώ και κάτι ακόμα. (Έτσι για να τους δώσω τον χρόνο μήπως και καταφέρουν..)	

ΚΕΙΜΕΝΟ	ΑΦΗΓΗΜΑΤΙΚΟΙ ΤΡΟΠΟΙ
« Ναι..αλλά..» «Τι αλλά και κουραφέξαλα, ρε Μήτσο..Και αυτό ..καλό	1. Περιγραφή (η επιλογή κάποιων βασικών γνωρισμάτων – λεπτομερειών , που θα

<p>κουμάσι θα 'ταν του λόγου του...» «Μα τι λες τώρα; Τον ήξερες μικρό;» «Τι θα πει αν τον ήξερα;»</p>	<p>βοηθήσουν τον αναγνώστη να σχηματίσει μια σαφή εικόνα γι' αυτό που του περιγράφουν.)</p>
<p>Η γυναίκα , ο άντρας και το κορίτσι , όλοι σε παραλία . Η γυναίκα – ακόμη πιο γεμάτη , κυρίως γυρω από τη μέση και με πεσμένο στήθος – κρατά το κορίτσι από το χέρι. Το μαγιό της ολόσωμο μαύρο, κόκκινο το μπικίνι της μικρής.</p>	<p>2. Αφήγηση</p>
<p>Πόσο γρήγορα ταξιδεύουν τα νέα! Η ψυχούλα του ακόμα θα σπαρτάραγε μέσα στην αγκαλιά του Άλλου , το κορμί του ακόμα σχεδόν ζεστό πάνω στις πλάκες του πεζοδρομίου , και πόσοι είχαν έλθει , πόσοι το μάθαιναν , πόσοι είχαν αρχίσει να παρακολουθούν τα γεγονότα.</p>	<p>3. Διάλογος- αμεσότητα</p>

ΑΝΙΣΧΥΡΟΣ ΑΓΓΕΛΟΣ – ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 2.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Ποιος είναι ο ρόλος του αγγέλου ως πανταχού παρόντα συμπαραστάτη του ανώνυμου αγοριού, της Αγγέλας και τόσων άλλων ανθρώπων ; Λάβετε υπόψιν σας τις παρατιθέμενες φράσεις και γράψτε ένα κείμενο περίπου 60 λέξεων για τον συγκεκριμένο ρόλο του.

- *Το αγόρι ακολούθησα . Αυτό με χρειαζόταν. Ήμουν συνέχεια μαζί του.
..Μπήκαμε – αυτό κι εγώ – στο Internet café, πάνω από τον ώμο του κοιτούσα την οθόνη του υπολογιστή να τη γεμίζει το παιχνίδι που έπαιζε
..Κι έπειτα ακούστηκαν φωνές από το δρόμο, και όλοι βγήκανε έξω, έξω και το αγόρι και ..όχι, δεν περιγράφω εγώ. Εγώ, συμπάσχω, συμπαρίσταμαι, συμμετέχω ..Αλλά όταν είδα ποιος θα ήταν ο εκτελεστής , τότε τα φτερά μου τρεμούλιασαν.. Κι έτσι με τρεμάμενα φτερά , αγκάλιασα το αγόρι και το χάιδενα, το χάιδενα. Κι αυτό με κοίταξε ..Το βλέμμα μου παρηγόρησε το βλέμμα του..*
- *Την ακολουθώ. Δίπλα της πάντα, καθώς σε απόλυτη παραζάλη τρέχει μέσα από τα στενά για να φτάσει σε κεντρικό σημείο να βρει ταξί. Και στη συνέχεια δίπλα της κάθομαι.. Δίπλα της .. Και πόσο πιο πολύ πρέπει να σταθώ δίπλα της όταν σε λίγη ώρα θα μάθει και κάτι ακόμα.....Κι εγώ με τις φτερούγες μου προσπαθώ να κλείσω τα αυτιά μου ..Ό,τι κι αν βγει από το στόμα της – κραυγή, λυγμός, βογκητό- δεν θέλω να το ακούσω. Δειλός άγγελος είμαι.*
- *Κι έπειτα την οδηγώ στο κρεβάτι και καταφέρνω να της κλείσω τα μάτια Την οδηγώ σε ύπνο βαθύ , πολύωρο. Και ξέρω πως με το ξημέρωμα θα ξεκινήσουν τα διλήμματα και οι πόνοι των αποφάσεων. Κάτι και τότε θα πρέπει να κάνω...*
- *Κι εγώ πετώ μακριά της . Για λίγο την εγκαταλείπω...Πρέπει να βρω τον Τάσο.. Τον βρίσκω .Τον παρασύρω προς τα εκεί που πρέπει να πάει. Προς τα εκεί που και ο ίδιος θέλει να φτάσει.*

- Ένας λοιπόν από τους λίγους (αγγέλους) κι εγώ , κυκλοφορώ αναμεσά σας...Γιατί δεν είμαστε Παντοδύναμοι. Αθάνατοι , ναι. Αλλά υπάρχουν φορές που θα θυσιάζα την αθανασία μου για μια στιγμή παντοδυναμίας. Όχι δεν έχω τη δύναμη να αλλάξω το μέλλον κάποιου από σας...Ανίσχυρος Άγγελος είμαι..

2. Σκιαγραφείστε το ήθος και τον ρόλο του Τάσου και του Μίλτου μέσα από τα λόγια και τις πράξεις τους, χρησιμοποιώντας, όσα περισσότερα επίθετα μπορείτε ..Πρόκειται για κείμενο αφηγηματικό με περιγραφικά στοιχεία..

3. Η Αγγέλα μετά την είδηση της δολοφονίας του αγοριού από τον πατέρα της αποφασίζει να συναντήσει στην καφετέρια το Μίλτο και την παρέα της (την Έρση από τα αγγλικά, τη Μαίρη του διπλανού θρανίου, την Καίτη, τον Τάκη, τον Νίκο, τον Βασίλη, τον Άρη..). Πρόκειται για το πρώτο βήμα στην αντιμετώπιση του τραγικού γεγονότος. Πώς την αντιμετωπίζει η παρέα της ; Ποια είναι η στάση του Μίλτου;

4. Η Έρση, παρούσα σε όλη τη συνάντηση με την Αγγέλα, αναδιηγείται το περιστατικό από την οπτική της γωνία, κατά τη διάρκεια της πορείας διαμαρτυρίας των μαθητών ,στέλνοντας μήνυμα στην ομαδική συνομιλία της τάξης της στο messenger . Καταγράψτε απαντήσεις και αντιδράσεις των συμμαθητών της.

5. Καταγράψτε στο τετράδιό σας δύο παραδείγματα από τους παρακάτω αφηγηματικούς τρόπους.

ΑΦΗΓΗΜΑΤΙΚΟΙ ΤΡΟΠΟΙ :

- ✓ Εσωτερικός μονόλογος : αποδίδονται σκέψεις, συναισθήματα, επιθυμίες ενός από τους ήρωες του έργου χωρίς την παρεμβολή του αφηγητή.
- ✓ Ελεύθερος πλάγιος λόγος: πιστή απόδοση από τον αφηγητή σκέψεων και συναισθημάτων ενός προσώπου της ιστορίας σε τρίτο πρόσωπο και σε χρόνο παρελθοντικό. Σύμμιξη του λόγου του αφηγητή και του λόγου των ηρώων.(Αλλά ξαφνικά (ο Τάσος) καταλαβαίνει πως εκείνη η δωδεκάχρονη είναι πια παρελθόν. ..Όχι γι' αυτόν , μα για την Αγγέλα)

- ✓ Σχόλιο : κρίσεις, σκέψεις του αφηγητή που οδηγούν σε γενικεύσεις..(«Γι' αυτό και εύκολα έχανε την ψυχραιμία του,» συνέχισε ο Μ. Σαρμπάνης , αλλά ξέρει πως δεν θα μπορεί συνέχεια να δικαιολογεί μια πράξη που κι άλλες φορές
- ✓ ΣΗΜΕΙΑ ΣΤΙΞΗΣ: Σε λογοτεχνικά κείμενα η χρήση ή η απουσία σημείων στίξης αξιοποιείται για να μεταδώσει κάποτε τη συναισθηματική κατάσταση- φόρτιση του ομιλούντος προσώπου , την κινηματογραφική- γρήγορη πλοκή. Σηματοδοτείται η συναισθηματική ανάγκη του ήρωα να συμπληρώσει γρήγορα το λόγο του με όσα έχει στη σκέψη του, όπως ακριβώς του έρχονται στο νου, χωρίς να νοιάζεται για τη συντακτική δομή του λόγου του .

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 3 - ΑΝΙΣΧΥΡΟΣ ΑΓΓΕΛΟΣ

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Ολοκληρώνοντας την ανάγνωση του μυθιστορήματος *Ανίσχυρος άγγελος* του Μάνου Κοντολέον γράψτε την κριτική σας για το βιβλίο. Μπορείτε να πάρετε ιδέες από το ιστολόγιο του συγγραφέα ;
<https://www.kontoleon.gr/book.php?id=3&lang=gr&kritiki=103#kri103>
2. Θέλετε να προτείνετε στους συμμαθητές σας να διαβάσουν το μυθιστόρημα. Γράψτε την περίληψη του μυθιστορήματος σε μια έκταση 200-250 λέξεων.
3. Χαρακτηρίστε την προσωπικότητα του Μήτσου Σαρμπάνη, νονού της Αγγέλας και του Αρίστου Αθανασίου, θείου της.
4. Ο Τάσος στέλνει ένα μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στον κολλητό του , που σπουδάζει στη Γερμανία, και του μεταφέρει τις σκέψεις , τους φόβους και τις ελπίδες του για τη σχέση του με την Αγγέλα -από τη στιγμή που οι δυο νέοι έρχονται κοντά έως και το τέλος του μυθιστορήματος.
5. Ποια είναι η γλώσσα , το ύφος και η στίξη του μυθιστορήματος; Τι επιτυγχάνει ο συγγραφέας με την επιλογή του;
6. Ποιος είναι ο ρόλος των Περικειμένων στο μυθιστόρημα; Έχουν όλα άμεση σχέση με το κείμενο; Θα μπορούσατε να προσθέσετε κάποια δικά σας Περικείμενα; Συμβουλευτείτε το γλωσσάρι όρων γλωσσολογίας από τις Ψηφίδες για την ελληνική γλώσσα.
http://www.greek-language.gr/digitalResources/modern_greek/tools/lexica/glossology_edu/lemma.html?id=178#colabbr01
7. Γράψτε ένα άρθρο στη σχολική εφημερίδα για το θέμα της βίας (λεκτικής, ψυχολογικής, σωματικής) –όπως αυτή παρουσιάζεται μέσα στο έργο – από τον Μίλτο, τους συμμαθητές της Αγγέλας, τους αγνώστους που έριξαν μπογιά στο σπίτι της Αγγέλας και έγραψαν υβριστικά συνθήματα στο αυτοκίνητο του πατέρα της. Ποιο ρόλο παίζει το μίσος στη ζωή των ανθρώπων και ποιο ρόλο καλείται να παίζει η οικογένεια και το σχολείο για την αντιμετώπιση του φαινομένου;

ΑΝΙΣΧΥΡΟΣ ΑΓΓΕΛΟΣ- ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 4

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Με αφορμή το μυθιστόρημα «Ανίσχυρος Άγγελος» σκεφτείτε πάνω στη σχέση της ιστορίας και λογοτεχνίας: Θεωρείτε ότι η λογοτεχνία « κάνει ιστορία» ή παρουσιάζει την ιστορική πραγματικότητα με τρόπο που να προκύπτει μια αξία μέσα από αυτή;
2. Ποια κοινωνικά θέματα αναφέρονται στο μυθιστόρημα; Ποιες στάσεις/ιδέες/συμπεριφορές σας γοήτευσαν και ποιες σας έκαναν να αναρωτηθείτε;
3. Με αφορμή τα κείμενα της ενότητας που μελετήσαμε « Τα φύλα στη Λογοτεχνία» (Του νεκρού αδερφού, Η τιμή και το χρήμα, Στέλλα Βιολάντη , Μαργαρίτα Πεδικάρη, Ανίσχυρος Άγγελος), εξετάστε:
  - A. Τη θέση των γυναικών από εποχή σε εποχή, τους κοινωνικούς αγώνες τους (δηλαδή ότι δεν είναι αυτονόητα τα δικαιώματα , αλλά απαιτούν αγώνα για να κατακτηθούν και να διαφυλαχθούν). Τι πιστεύετε για τις έμφυλες διαφορές;
  - B. Η εποχή μας έχει λύσει αυτά τα ζητήματα ή τα αντιμετωπίζει εκσυγχρονισμένα;
4. Συνθέστε τον λογοτεχνικό τύπο της Αγγέλας , καταγράφοντας τα βασικά χαρακτηριστικά της προσωπικότητάς της στην πορεία της ωριμότητάς της από τη συνάντησή της με το αγόρι στο τρένο έως το τέλος του μυθιστορήματος.
5. Έχετε τη δυνατότητα να παρέμβετε στη μυθιστορηματική πλοκή του Ανίσχυρου Άγγελου. Τι θα αλλάζατε στην υπόθεση; Ποια πρόσωπα θα προσθέτατε;
6. Η Αγγέλα συναντά τον πατέρα της στη φυλακή. Γράψτε έναν υποθετικό διάλογο μεταξύ τους. Ποια στάση πιστεύετε ότι κρατά η Αγγέλα απέναντί του;
7. Με τον όρο «μαγικός ρεαλισμός» στη λογοτεχνία, και κυρίως στην πεζογραφία, εννοούμε ένα μίγμα φαντασιακών στοιχείων από τη μια πλευρά, και ρεαλισμού από την άλλη. Μ' άλλα λόγια, στα πεζογραφικά έργα του μαγικού ρεαλισμού, υπάρχουν άφθονα μη ρεαλιστικά στοιχεία,

τα οποία προβάλλονται πάνω σ' ένα ρεαλιστικό φόντο. Ποια στοιχεία μαγικού ρεαλισμού διακρίνετε στο κείμενο;

8. Παρακολουθήστε το βίντεο Πρωταγωνιστές- "Ήμουνα και εγώ εκεί" (6/12/2008) <https://www.youtube.com/watch?v=TGL-L9e4QZo> .Ποια ιστορικά γεγονότα αναγνωρίζετε στη μυθιστορηματική πλοκή;
9. Τεχνική «Ο ρόλος στον Τοίχο».. Σε ένα χαρτί του μέτρου ζωγραφίστε τη φιγούρα της Αγγέλας. Στο εσωτερικό του περιγράμματος γράψτε τις σκέψεις και τα συναισθήματα της Αγγέλας και στο εξωτερικό του περιγράμματος τις σκέψεις και τα συναισθήματα των υπόλοιπων ηρώων του μυθιστορήματος απέναντι στην Αγγέλα.(ομαδική εργασία)
10. Τεχνική «ο διάδρομος της συνείδησης» Πρόκειται για τεχνική της Θεατρικής Αγωγής που επιτρέπει στους μαθητές να ανακαλύψουν τη δύναμη των λέξεων και να αναπτύξουν τη δημιουργική σκέψη και τη δυνατότητα να βλέπουν τα πράγματα από διαφορετικές οπτικές γωνίες. Οι μαθητές στέκονται σε δύο παράλληλες σειρές και ανάμεσά τους υπάρχει ένας μικρός διάδρομος, από όπου περνάει ένας χαρακτήρας. Οι υπόλοιποι αποτελούν τη φωνή της συνείδησης και του φωνάζουν τις σκέψεις που κάνει ο ίδιος, αλλά και οι άλλοι γι' αυτόν. Οι δύο πλευρές του διαδρόμου εκφράζουν τις καλές και τις κακές σκέψεις, τα υπέρ και τα κατά. Ο χαρακτήρας στο τέλος του διαδρόμου θα πρέπει να έχει πάρει την απόφασή του. Οι μαθητές μπορούν να αναπαραστήσουν την Αγγέλα αλλά και τον νονό της Μήτσο Σαρμπάνη που παίζει καθοριστικό ρόλο στη ζωή και την ωρίμανση της Αγγέλας.
11. Πρόκειται να συναντήσετε τον συγγραφέα Μ. Κοντολέων . Ετοιμάστε τις ερωτήσεις τις συνέντευξής σας.